

УДК 675.03

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ШКІРЯНО-ХУТРОВОЇ СИРОВИННОЇ БАЗИ УКРАЇНИ

Студ. Л.П. Приходько, гр. МгЗШХ(н)-16(л)
Науковий керівник доц. Л.А. Майстренко
Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Мета даної роботи – дослідження стану сировинної бази шкіряно-хутрової галузі України та пошук перспектив її розвитку. З урахуванням мети роботи було обрано завдання: здійснення пошуку літературних джерел за тематикою дослідження; виконання їх аналізу та систематизації; порівняння зі світовими тенденціями; окреслення перспектив розвитку сировинної бази для шкіряно-хутрової галузі промисловості України.

Об'єкт дослідження – стан вітчизняної шкіряно-хутрової сировинної бази.

Методи та засоби дослідження. У роботі використано теоретичні методи дослідження: синтез, аналіз, порівняння, систематизацію. Засоби дослідження – реферування, анотування та цитування.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів полягають у проведенні критичного огляду сучасних літературних джерел, присвячених стану вітчизняної шкіряно-хутрової сировинної бази та перспектив її розвитку.

Результати дослідження. Шкіряно-хутрова галузь легкої промисловості націлена на задоволення потреб населення, сприяючи забезпеченню його одягом, взуттям та іншими предметами споживання. Найбільш тісні зв'язки вона має із сільським господарством і хімічною промисловістю – основними постачальниками сировини та матеріалів. Ефективність галузі залежить від багатьох економічних факторів, у тому числі сировинного, який впливає на розміщення підприємств (наприклад, шкіряних – біля м'ясокомбінатів). В Україні шкіряне та хутрове виробництва розвиваються здебільшого на власній сировинній базі. Сировиною для шкіряної промисловості є шкури свійських, диких і морських тварин, хутрової – шкурки звірів кліткового утримання, диких та домашніх тварин. Зі шкіри виготовляють одяг, взуття, шорно-сідельні та галантерейні вироби. У хутровій галузі найчастіше використовується для переробки хутро лисиці, куниці, видри, норки, заготовляють шкури овець, ховрахів, водяних щурів, сріблясто-чорної лисиці, кроля [1].

Унаслідок загострення економічної кризи в Україні виробничий потенціал промисловості значною мірою не використовується, у шкіряно-хутровій галузі спостерігаються труднощі подальшого розвитку. Таке становище пов'язане з різким скороченням надходження на переробку сировини, погіршенням її якості, порушенням міжгалузевих зв'язків з постачальниками матеріально-технічних засобів, хімічних матеріалів, незахищеністю власного товаровиробника. Починаючи з 1991 р., найбільший спад промисловості відбувся у м'ясо-молочній галузі у зв'язку зі скороченням продажу заготівельними переробними підприємствами худоби у живій вазі, і як наслідок сформувався дефіцит сировини для шкіряного виробництва. За умов сировинного дефіциту в Україні не сформувалась раціональна структура підприємств. Зменшення обсягів виробництва, насамперед, відбувається на середніх та великих підприємствах, що не забезпечує, як правило, притаманну їм високу ефективність виробництва. Виробничі потужності на них використовуються лише на 30-60 %. Одночасно невеликі й малі підприємства дещо збільшили випуск продукції [1].

За даними Державної служби статистики України за 2013-2015 рр. кількість вичинених шкур великої рогатої худоби (ВРХ), овець та хутрових шкурок знизилась, а

кількість не підданих подальшій обробці, навпаки, зросла (табл.). Інформація про випуск шкір зі шкур тварин родини конячих, свиней та кіз відсутня [2].

Таблиця – Обсяг виробленої промислової продукції шкіряно-хутрової галузі в Україні за 2013-2015 рр.

П.ч.	Найменування продукції за номенклатурою продукції промисловості	Обсяг виробленої промислової продукції (валовий випуск), роки		
		2013	2014	2015
1	Шкури ВРХ або тварин родини конячих, (не піддані подальшій обробці) цілі, сирі, шт.	375053	315080	273612
2	Шкури ВРХ або тварин родини конячих (не піддані подальшій обробці), інші, сирі, т	99	62	59
3	Шкури овець або ягнят, (не дублені й не піддані подальшій обробці), сирі, шт.	4036	3378	4706
4	Шкурки хутрянні дублені чи вичинені цілі незібрані, кроля, зайця або ягнят, тис. шт.	110,4	104,2	97,4
6	Шкіра з цілих шкур великої рогатої худоби без волосяного покриву, т	18203	16422	12703
7	Шкіра з нецілих шкур великої рогатої худоби без волосяного покриву, т	2942	1949	907

Вирішити проблему дефіциту шкіряно-хутрової сировини може її імпорт. Імпорт давальницької сировини до України має наступні переваги: збільшення зайнятості працівників галузі; освоєння нового обладнання, технологій; частина готової продукції заповнює ринок якісною продукцією. Однак, він спричиняє гальмування вітчизняного виробництва сировини. Незважаючи на дефіцит, українську сировину активно експортують, оскільки вона має достатній рівень якості, низьку ціну, яка частково обумовлена дешевою робочою силою [3]. Україна вивозить набагато більше сировини, ніж імпортує. Тобто Україна вивозить сировину, а ввозить готову продукцію. Економічні витрати зростають, оскільки ціна імпорту сировини в 4 рази перевищує експортну ціну на вітчизняну сировину [3, 4].

Висновки. Однією з найважливіших проблем шкіряно-хутрової галузі в Україні та світі є дефіцит сировини. Недостатня автоматизованість заготівельних операцій, низький рівень технологічних процесів знижують якість вітчизняної сировини. Щоб виправити ситуацію, що склалася, українські виробники потребують впровадження сучасних технологій (які можуть залучити значні резерви сировини, зменшивши втрати при заготівлі, консервуванні, транспортуванні та вичинці шкур) та державної підтримки (запровадження максимальних митних ставок на вивіз сировини та ввіз готової продукції, мінімальних – на вивіз готової продукції та ввезення сировини).

Ключові слова. Шкіряно-хутрова сировина, дефіцит, імпорт, експорт.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Географія промислових комплексів : підручник / С. І. Ішук, О. В. Гладкий. – К. : Знання, 2011. – 375 с. – (Вища освіта і ХХ століття).
2. http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/prom.htm
3. Артюх Т. М. Аналіз структури шкіргалантереї, яка реалізується в Україні / Т. М. Артюх, З. А. Грищенко // Оптимізація асортименту та якості ТНС. – 1992. – Режим доступу : <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/handle/123456789/5713>
4. Грищенко І. М. Діяльність вітчизняних хутропереробних підприємств / І. М. Грищенко, А. Г. Данилкович, О. Р. Мокроусова // Легка промисловість. – 2016. – №2. – С. 3-6.